

Kernwapens in portefeuille?

1. Inleiding

Kernwapens staan opnieuw op de internationale politieke agenda. De ontdekking van de grootscheepse handel in kennis en materiaal voor het maken van kernwapens door het netwerk van Abdul Qadeer Khan, de 'vader van de Pakistaanse bom' en het bekend worden van de nucleaire programma's van Libië en Iran hebben daar mee voor gezorgd. Noord-Korea was eerder al het eerste land dat zich uit het Non-Proliferatieverdrag terugtrok en zegt aan een kernwapenprogramma te werken. Verder verklaarde president Vladimir Poetin dat hij de nucleaire afschrikking zou versterken en moderniseren met nieuwe wapentypes. Washington, van haar kant, trok zich terug uit het anti-ballistic missile verdrag en werkt aan mini-atoombommen. Het is beangstigend dat, zestig jaar nadat de gruwelijke gevolgen van het gebruik van kernwapens overduidelijk werden, het non-proliferatieregime op dusdanige wijze wankelt.

2. Kernwapens in 'portefeuille'

Maar de 'realiteit' van kernwapens komt ook dichterbij huis kijken. En dan hebben we het niet enkel over de basis van Kleine Brogel Uit een onderzoeksrapport van Netwerk Vlaanderen¹ blijkt immers dat de vijf grootste bankgroepen op de Belgische markt (AXA, Dexia, Fortis, ING, KBC) meer dan 1 miljard dollar geïnvesteerd hebben in producenten van kernwapens. De implicaties daarvan zijn verreikend.

De mogelijkheid bestaat dat ook het geld dat uw gemeente aan één van deze banken toevertrouwd, gebruikt wordt ter financiering van de productie van kernwapens. Op die manier komt uw gemeente ongewild in een zeer gewrongen positie terecht. Zeker als lid van het internationaal 'Mayors for peace' netwerk Enerzijds engageert men zich voor een volledige afbouw van alle kernwapenarsenalen tegen 2020. Maar aan de andere kant wordt het geld van de gemeente gebruikt ter ondersteuning van de producenten van kernwapens, m.a.w. degene die er financieel bij gebaat zijn dat de kernwapenarsenalen in stand worden gehouden en liefst zelfs uitgebreid worden. Over belangen die lijnrecht tegenover elkaar staan gesproken

U en uw gemeente kunnen daar tegen reageren. Hieronder bespreken we enkele mogelijkheden.

3. Geen geld voor kernwapens

Indien u ook met het spaar- en beleggingsgeld van uw gemeente wil werken aan een wereld vrij van nucleaire wapens, kan u verschillende acties ondernemen.

3.1 *Duurzaam sparen en beleggen.*

Een eerste stap – die eigenlijk van vandaag op morgen kan gerealiseerd worden – betreft de keuze voor duurzame spaar- en beleggingsproducten. De trend van het 'Maatschappelijk Verantwoord

¹ "Clusterbommen, landmijnen, kernwapens en wapens met verarmd uranium - Een onderzoek naar de financiële banden tussen banken en producenten van controversiële wapens.", April 2004, <http://www.netwerk-vlaanderen.be/actie/dossier2.pdf>

Investeren', zoals men de markt van duurzame spaar- en beleggingsproducten ook wel noemt, is niet meer weg te denken uit het financiële landschap. Sterker nog, het aanbod van producten neemt iedere dag toe. Indien u zekerheid wilt dat het geld van uw gemeente niet geïnvesteerd wordt in producenten van kernwapens, kan u best hier uw keuzes maken. Afhankelijk van de behoeften van uw gemeente kan u kiezen voor beleggingsfondsen, spaarrekeningen, termijnrekeningen, ...

Let op, niet alle producten die zich 'maatschappelijk verantwoord' noemen, sluiten investeringen in (nucleaire) wapens uit. Zich goed informeren is dan ook geen overbodige luxe².

3.2 Zet de huisbankier van uw gemeente onder druk

U kan met uw gemeente ook nog een stap verder gaan, door actief een kernwapenvrij investeringsbeleid bij de huisbankier te bepleiten. We beschrijven hier enkele 'lobby strategieën' die een gemeente kan hanteren.

a) *Bevraag de huisbankier van de gemeente:* via een officieel schrijven brengt u hen op de hoogte van het engagement van u en uw gemeente voor de volledige afbouw van de kernwapensarsenalen. In dat kader drukt u de bezorgdheid uit over de aanwending van de gelden die de gemeente aan de bank in kwestie ter beschikking stelt. U vraagt naar de garanties die zij bieden dat het geld van de gemeente niet gebruikt wordt ter financiering van producenten van kernwapens.

Een voorbeeldbrief ter inspiratie, vindt u in bijlage.

b) *Een motie van de gemeenteraad:* u laat een motie door de gemeenteraad goedkeuren dat u enkel zaken zal doen met een bank die expliciet bevestigt en garandeert niet te investeren in (algemeen: geen zaken te doen met) bedrijven die kernwapens produceren.

Inspirerend is het voorbeeld van Firenze waar de gemeenteraad een motie goedkeurde om geen zaken meer te doen met banken betrokken bij wapentransacties. Daarnaast verbinden zij zich ertoe ook andere ethische criteria te laten meespelen bij de keuze van een bank om mee samen te werken.

Een voorbeeldresolutie vindt u in bijlage.

4. Netwerk Vlaanderen

Netwerk Vlaanderen vzw promoot het anders omgaan met geld. Geld is een instrument dat - als het goed wordt aangewend - een duurzame en eerlijke samenleving kan bevorderen. Netwerk voert jaarlijks campagne met de slogan "Mijn geld. Goed geweten?" en wil zo het investeringsbeleid van de banken publiek maken en inspraak afdwingen voor de spaarder/belegger in de bestemming van zijn geld. Bovendien is Netwerk een wegwijzer op de markt van ethische of duurzame spaar- en beleggingsvormen en ondersteunt en adviseert organisaties en bedrijven die mens- en milieuvriendelijk (willen) omgaan met geld.

Voor verdere vragen over de campagne, het huidige investeringsbeleid van banken (ten aanzien van kernwapens), beschikbare kernwapenvrije spaar- en beleggingsproducten, ... kan u steeds bij ons terecht:

*mijn geld.
goed geweten?*

Karl Maeckelberghe (Karl@netwerk-vlaanderen.be)
Mathias Bienstman (Mathias@netwerk-vlaanderen.be)
Netwerk Vlaanderen vzw
Vooruitgangstraat 333 bus 9
1030 Brussel
Tel. 02 201 07 70
www.netwerk-vlaanderen.be

² Een overzicht van de producten die de wapenindustrie (en dus ook producenten van nucleaire wapens) uitsluiten, vindt u op de volgende website: <http://duurzaam.netwerk-vlaanderen.be/main.aspx?l=06.02> .